

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік наградалар, білім беру және баланың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасының Заңы 2024 жылғы 30 желтоқсандағы № 148-VIII ҚРЗ.

ЗҚАИ-ның ескертпесі!

Осы заңның қолданысқа енгізілу тіртібін 2-б. қараңыз.

1-бап. Қазақстан Республикасының мына заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 2011 жылғы 26 желтоқсандағы "Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы" Қазақстан Республикасының Кодексіне:

1) 1-баптың 1-тармағында:

11-1) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"11-1) баланы қабылдайтын кәсіби отбасы – ағалы-інілілер мен апалы-сіңлілілерді (қарындастарды) қоспағанда, Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2) 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж төртеуден аспайтын баланы алдын ала тандамай тәрбиелеуге қабылдайтын отбасына уақытша орналастыру нысаны;"

мынадай мазмұндағы 11-2) тармақшамен толықтырылсын:

"11-2) баланы қабылдайтын отбасы – ағалы-інілілер мен апалы-сіңлілілерді (қарындастарды) қоспағанда, жетім балаларға, ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарындағы кемінде төрт және оннан аспайтын жетім баланы, ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған баланы тәрбиелеуге қабылдайтын отбасына орналастыру нысаны;"

12) тармақша "(баланы қабылдайтын ата-аналар)," деген сөздерден кейін "баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиеші (баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілер)," деген сөздермен толықтырылсын;

18) тармақша "Үкіметі айқындайтын" деген сөздерден кейін ", балалардың құқықтарын қорғау саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын" деген сөздермен толықтырылсын;

2) 22-бапта:

1-тармақтың екінші сөйлемі "тектері" деген сөзден кейін ", сондай-ақ қол жеткізілген келісімнің шарттары" деген сөздермен толықтырылсын;

мынадай мазмұндағы 2-1-тармақпен толықтырылсын:

"2-1. Ата-ананың баламен араласу тәртібін айқындау кезінде сот ата-аналардың құқықтары мен міндеттерінің теңдігін, сондай-ақ баланың заңды мүдделерін ескереді.";

3) 48-бап "айғақтарды" деген сөзден кейін ", оның ішінде молекулалық-генетикалық сараптама қорытындысын" деген сөздермен толықтырылсын;

4) 66-баптың 2-1-тармағындағы "алименттерді алушының немесе оның өкілінің талабы бойынша" деген сөздер алып тасталсын;

5) 11-тараудың тақырыбы "Ата-аналардың" деген сөзден кейін ", аталардың, әжелердің, аға-інілер мен апа-сіңлілердің (қарындастардың)" деген сөздермен толықтырылсын;

6) 73-баптың 3-тармағының екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"Егер ата-аналар келісімге келе алмаса, дауды қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын орган Қазақстан Республикасының балалардың құқықтарын қорғау саласындағы уәкілетті органы айқындаған тәртіппен шешеді, ал оның шешімімен келіспеген жағдайда – дау қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органның және баланың ата-аналарының қатысуымен медиация тәртібімен шешіледі немесе оны сот шешеді.";

7) мынадай мазмұндағы 73-1-баппен толықтырылсын:

"73-1-бап. Аталарының, әжелерінің, аға-інілері мен апа-сіңлілерінің (қарындастарының) баламен араласуға құқығы

1. Аталарының, әжелерінің, аға-інілері мен апа-сіңлілерінің (қарындастарының) баламен араласуға құқығы бар.

2. Ата-аналар (олардың біреуі) баланың аталарына, әжелеріне, аға-інілері мен апа-сіңлілеріне (қарындастарына) онымен араласуға мүмкіндік беруден бас тартқан жағдайда, дауды қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын орган Қазақстан Республикасының балалардың құқықтарын қорғау саласындағы уәкілетті органы айқындайтын тәртіппен шешеді.

Қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органның шешімімен келіспеген жағдайда, дау қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органның қатысуымен медиация тәртібімен шешіледі немесе оны сот шешеді.";

8) 85-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Өтініш берушінің жұбайы балаға қатысты әке болуды анықтаған баланы асырап алу кезінде баланы асырап алуға ниет білдіргені туралы өтінішке асырап алынатын балаға қатысты әке болуды растайтын молекулалық-генетикалық сараптама қорытындысы қоса беріледі.";

9) 89-баптың 1-тармағындағы "5 және 6-тармақтарында" деген сөздер "5-тармағында" деген сөздермен ауыстырылсын;

10) 114-1-баптың 1-тармағының 2) тармақшасындағы "қабылдаушы отбасыға" деген сөздер "баланы қабылдайтын отбасына, баланы қабылдайтын кәсіби отбасына" деген сөздермен ауыстырылсын;

11) 4-бөлімнің тақырыбы "қабылдайтын" деген сөзден кейін ", баланы қабылдайтын кәсіби" деген сөздермен толықтырылсын;

12) 116-баптың 1-тармағы:

"қабылдайтын отбасына" деген сөздерден кейін ", баланы қабылдайтын кәсіби отбасына" деген сөздермен толықтырылсын;

мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Жетім балалардың, ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балалардың туыстары оларды тәрбиелеуге басым құқықты иеленеді.";

13) 117-бапта:

4 және 5-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

"4. Қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын орган ата-аналарының немесе өзге де заңды өкілдерінің тарапынан қамқорлықтың болмау фактісі анықталған кезде мәліметтер келіп түскен күннен бастап үш жұмыс күні ішінде баланың тұрмыс жағдайын зерттеп-қарауды жүргізуге және баланы орналастыру туралы мәселе шешілгенге дейін оның құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды қамтамасыз етуге міндетті.

5. Қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын орган жетім балалар, ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балалар туралы мәліметтерді Республикалық деректер банкіне (бастапқы, орталықтандырылған есепке алу) енгізеді және оларды отбасына (асырап алу, қорғаншылық немесе қамқоршылық, патронат, баланы қабылдайтын отбасы) орналастыруды қамтамасыз етеді.

Жетім балалар мен ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балаларды есепке алуды ұйымдастыру және олар туралы ақпаратқа қол жеткізу тәртібін Қазақстан Республикасының балалардың құқықтарын қорғау саласындағы уәкілетті органы айқындайды.";

6-тармақ алып тасталсын;

14) 118-баптың 1-тармағы "баланы қабылдайтын" деген сөздерден кейін ", баланы қабылдайтын кәсіби" деген сөздермен толықтырылсын;

15) 120-баптың 3-тармағы мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Кәмелетке толмағандарға қатысты қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын орган мамандарының штат санының нормативі аудандағы, облыстық маңызы бар қаладағы, республикалық маңызы бар қаладағы, астанадағы балалар саны негізге алына отырып, бес мың балаға кемінде бір маман арақатынасында айқындалады.";

16) 123-баптың 5) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"5) тұрғынжайға және өзге де мүлікке меншік құқығын және (немесе) тұрғынжайды және өзге де мүлікті пайдалану құқығын сақтауға;"

17) 124-баптың 1-тармағында:

3) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"3) тұрғынжайға және өзге де мүлікке меншік құқығын және (немесе) тұрғынжайды және өзге де мүлікті пайдалану құқығын сақтауға;"

мынадай мазмұндағы 3-1) тармақшамен толықтырылсын:

"3-1) тұрғынжайы болмаған жағдайда оны Қазақстан Республикасының тұрғын үй заңнамасына сәйкес алуға;"

18) 126-баптың 5-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"5. Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын, сондай-ақ Қазақстан Республикасынан тыс жерде тұрақты тұратын Қазақстан Республикасының азаматтары немесе шетел азаматтары болып табылатын қорғаншылар немесе қамқоршылар кемінде алты айда бір рет қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органға денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекіткен нысан бойынша баланың денсаулық паспортының көшірмесін және оны тәрбиелеу туралы, оны күтіп-бағуға бөлінген ақшаны жұмсау және оның мүлкін басқару туралы есептерді ұсынуға міндетті.";

19) 132-2-баптың 3-тармағының 3) тармақшасындағы "бала ата-аналарына қайтарылған, туыстарына берілген" деген сөздер "қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органмен келісу бойынша бала ата-аналарына, өзге де заңды өкілдеріне қайтарылған" деген сөздермен ауыстырылсын;

20) 132-3-баптың 3-тармағындағы "алты айдан бір реттен сиретпей", "жетім балалардың, ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балалардың денсаулық жағдайы туралы және оларды тәрбиелеу жөніндегі жұмыс туралы есептерді, қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органдарға жетім балаларды, ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балаларды күтіп-бағуға бөлінген қаражатты жұмсау туралы, сондай-ақ олардың мүлкін басқару жөніндегі есепті" деген сөздер тиісінше "кемінде алты айда бір рет", "денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекіткен нысан бойынша баланың денсаулық паспортының көшірмесін және қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органдарға оларды тәрбиелеу жөніндегі жұмыс туралы, оларды күтіп-бағуға бөлінген ақшаны жұмсау және олардың мүлкін басқару туралы есептерді" деген сөздермен ауыстырылсын;

21) 132-4-баптың 4-тармағының бірінші бөлігіндегі "меншік құқығын немесе тұрғынжайды" деген сөздер "және өзге де мүлікке меншік құқығын және (немесе) тұрғынжайды және өзге де мүлікті" деген сөздермен ауыстырылсын;

22) мынадай мазмұндағы 17-2-тараумен толықтырылсын:

"17-2-тарау. Баланы қабылдайтын кәсіби отбасы

132-6-бап. Баланы қабылдайтын кәсіби отбасы

1. Баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілер мен қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын орган арасында жасалған, баланы қабылдайтын кәсіби отбасына Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің

133-бабы 1-тармағының 1), 2) 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды беру туралы шарт баланы қабылдайтын кәсіби отбасына Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2) 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды беруге негіз болып табылады.

Баланы қабылдайтын кәсіби отбасы ағалы-інілілер мен апалы-сіңлілілерді (қарындастарды) қоспағанда, Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2) 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж төртеуден аспайтын баланы тәрбиелеуге қабылдайды.

2. Баланы қабылдайтын кәсіби отбасы туралы ережені Қазақстан Республикасының балалардың құқықтарын қорғау саласындағы уәкілетті органы бекітеді.

3. Қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органның баланы қабылдайтын кәсіби отбасыларға олардың тұрғылықты жері бойынша алдын ала хабарламай баруға құқығы бар.

4. Қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын орган Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 2) 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды ата-аналарына қайтару жөніндегі, ал Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1) және 2) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды ата-аналарына қайтару мүмкін болмаған кезде – оларды отбасына (асырап алу, қорғаншылық немесе қамқоршылық, патронат, баланы қабылдайтын отбасы) тәрбиелеуге беру жөніндегі шараларды басым тәртіппен қабылдауға міндетті.

132-7-бап. Баланы қабылдайтын кәсіби отбасына Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2) 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды беру туралы шарт

1. Баланы қабылдайтын кәсіби отбасына Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2) 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды беру туралы шартта (бұдан әрі – баланы қабылдайтын кәсіби отбасына балаларды беру туралы шарт) балаларды күтіп-бағу, тәрбиелеу және оларға білім беру жағдайлары, баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілердің құқықтары, міндеттері мен жауапкершілігі , қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органның құқықтары мен міндеттері, сондай-ақ осындай шартты тоқтатудың негіздері мен салдарлары көзделуге тиіс.

Баланы қабылдайтын кәсіби отбасына балаларды беру туралы шарт алты ай мерзімге, бір реттен асырмай сол мерзімге ұзарту құқығымен жасалады.

Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2) 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж, баланы қабылдайтын кәсіби отбасына берілген әрбір балаға, баланы қабылдайтын кәсіби отбасына балаларды беру туралы жеке шарт жасалады.

2. Баланы қабылдайтын кәсіби отбасына балаларды беру туралы шарт:

1) дәлелді себептері (науқастануы, отбасылық немесе материалдық жағдайының өзгеруі, баламен өзара түсіністіктің болмауы, балалар арасындағы жанжалдар және басқалар) болған кезде баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілердің бастамасы бойынша;

2) балаларды күтіп-бағу, тәрбиелеу және оларға білім беру үшін қолайсыз жағдайлар туындаған кезде қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органның бастамасы бойынша;

3) қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органмен келісу бойынша бала ата-аналарына, өзге де заңды өкілдеріне қайтарылған немесе бала асырап алынған жағдайларда мерзімінен бұрын бұзылуы мүмкін.

132-8-бап. Баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілер

1. Отыз жасқа толған, бірақ алпыс үш жастан аспаған, осы Кодекстің 122-бабының 1-тармағында көзделген талаптарға сай келетін, баланы қабылдайтын кәсіби отбасы туралы ережеде айқындалған тәртіппен баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиеші деп танылған Қазақстан Республикасының азаматтары баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілер бола алады.

Баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілер Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2) 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж, тәрбиелеуге қабылданған балаларға қатысты қорғаншылар мен қамқоршылар сияқты дәл сондай құқықтар мен міндеттерді иеленеді.

2. Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2) 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды күтіп-бағуға, тәрбиелеуге және оларға білім беруге қолайлы жағдайлар жасау үшін баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілердің меншік немесе пайдалану құқығында әрбір адамға кемінде он бес шаршы метр мөлшерінде тұрғынжайы болуға тиіс.

3. Баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілер қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органға Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж

балаларды ата-аналарына қайтаруға, ал Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1) және 2) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды ата-аналарына қайтару мүмкін болмаған кезде – оларды отбасына (асырап алу, қорғаншылық немесе қамқоршылық, патронат, баланы қабылдайтын отбасы) тәрбиелеуге беруге жәрдемдеседі.

4. Баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілерді іріктеу, оқыту, баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиеші деп тану туралы қорытынды беру, сондай-ақ баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілердің еңбегіне ақы төлеу тәртібі баланы қабылдайтын кәсіби отбасы туралы ережеде айқындалады.

5. Баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілер қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органдарға Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балалардың денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекіткен нысан бойынша денсаулық паспортының көшірмесін және оларды тәрбиелеу жөніндегі жұмыс туралы, оларды күтіп-бағуға бөлінген ақшаның жұмсалғаны және олардың мүлкін басқару туралы есептерді тоқсан сайын ұсынуға міндетті.

Баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілердің Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балалардың банк шоттарынан ақша алуға құқығы жоқ.

132-9-бап. Баланы қабылдайтын кәсіби отбасына берілетін, Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балалар

1. Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды баланы қабылдайтын кәсіби отбасына беруді қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органдар баланы қабылдайтын кәсіби отбасы туралы ережеде белгіленген тәртіппен жүзеге асырады.

Баланы қабылдайтын кәсіби отбасына Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды беру үшін баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілер оларды алдын ала таңдауды жүзеге асырмайды.

2. Балалардың заңды мүдделеріне сай келетін және балалар өздерінің туыстығы туралы білмейтін, бірге тұрмаған және тәрбиеленбеген жағдайларды қоспағанда, ағалы-інілілер мен апалы-сіңлілілерді (қарындастарды) ажыратуға жол берілмейді.

3. Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілерге беру олардың пікірлері ескеріліп жүзеге асырылады. Он жасқа толған балалар өзінің келісімімен ғана берілуі мүмкін.

4. Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды беру кезінде баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілердің адамгершілік және өзге де жеке қасиеттері, олардың баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиеші міндеттерін орындау қабілеті ескеріледі.

5. Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж, баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілерге берілген балалар өздеріне тиесілі алименттерге, бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорынан және ерікті жинақтаушы зейнетақы қорларынан төленетін ата-аналарының зейнетақы төлемдеріне, жәрдемақыларға және басқа да әлеуметтік төлемдерге құқығын, сондай-ақ тұрғынжайға және өзге де мүлікке меншік құқығын және (немесе) тұрғынжайды және өзге де мүлікті пайдалану құқығын сақтайды. Тұрғынжайы болмаған кезде баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілерге берілген жетім балалардың, ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балалардың Қазақстан Республикасының тұрғын үй заңнамасына сәйкес оларға тұрғынжай берілуіне құқығы бар.

Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларға тиесілі ақша мен өзге де мүліктің сақталуы қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органға жүктеледі.

Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж, баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілерге берілген балалардың тұрғынжайын иеліктен шығару, оның ішінде айырбастау немесе сыйға тарту бойынша мәмілелер жасасуға немесе олардың атынан кепілгерлік шартын, тұрғынжайды өтеусіз пайдалануға беру немесе кепілге салу бойынша мәмілелерді, заң жүзінде, өсиет бойынша оларға тиесілі мұрагерлік құқықтардан бас тартуына, олардың тұрғынжайын бөлуге немесе одан үлесті бөліп алуға әкеп соқтыратын мәмілелерді жасасуға жол берілмейді.

Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж, баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілерге берілген балалар осы Кодекстің 60, 61, 62 және 67-баптарында көзделген құқықтарды да иеленеді.

132-10-бап. Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж, баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілерге берілген балаларды күтіп-бағу

Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж, баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілерге берілген әрбір баланы күтіп-бағуға баланы қабылдайтын кәсіби отбасы туралы ережеге сәйкес ай сайын ақша төленеді.";

23) 134-баптың 3-тармағының 3) тармақшасындағы "бала ата-анасына қайтарылған, туыстарына берілген" деген сөздер "қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органмен келісу бойынша бала ата-аналарына, өзге де заңды өкілдеріне қайтарылған" деген сөздермен ауыстырылсын;

24) 136-баптың 3-тармағының бірінші бөлігіндегі "тұрғын жайға меншік құқығын немесе тұрғын жайды" деген сөздер "тұрғынжайға және өзге де мүлікке меншік құқығын және (немесе) тұрғынжайды және өзге де мүлікті" деген сөздермен ауыстырылсын.

2. 2015 жылғы 31 қазандағы Қазақстан Республикасының Азаматтық процестік кодексіне:

312-бап мынадай мазмұндағы 2-1) тармақшамен толықтырылсын:

"2-1) өтініш берушінің жұбайы әке болуды анықтаған баланы асырап алу кезінде – асырап алынатын балаға қатысты әке болуды растайтын молекулалық-генетикалық сараптама қорытындысы;".

3. "Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградалары туралы" 1995 жылғы 12 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 24-баптың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"24-бап. Қазақстан Республикасында мынадай құрметті атақтар белгіленеді:

"Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері";

"Қазақстанның еңбек сіңірген ұстазы";

"Қазақстанның еңбек сіңірген дәрігері";

"Қазақстанның еңбек сіңірген ғылым және техника қайраткері";

"Қазақстанның еңбек сіңірген инженері";

"Қазақстанның еңбек сіңірген құрылысшысы";

"Қазақстанның еңбек сіңірген өнеркәсіп қайраткері";

"Қазақстанның еңбек сіңірген кеншісі";

"Қазақстанның еңбек сіңірген геологы";

"Қазақстанның ғарышкер-ұшқышы";

"Қазақстанның көлік саласының еңбек сіңірген қайраткері";

"Қазақстанның аграрлық саласының еңбек сіңірген қайраткері";

"Қазақстанның су шаруашылығы саласының еңбек сіңірген қайраткері";

"Қазақстанның халық әртісі";

"Қазақстанның халық жазушысы".";

2) 25-бап мынадай редакцияда жазылсын:

25-бап. Қазақстан Республикасының құрметті атақтары:

– "Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері" – Қазақстан Республикасына сіңірген зор еңбегі үшін көрнекті мемлекет және қоғам қайраткерлеріне, ғылым, мәдениет, өнер, өндіріс және әлеуметтік саланың өкілдеріне;

– "Қазақстанның еңбек сіңірген ұстазы" – аса үздік жетістіктері және Қазақстан Республикасына сіңірген айрықша еңбегі үшін педагогтерге;

– "Қазақстанның еңбек сіңірген дәрігері" – денсаулық сақтау саласындағы аса үздік жетістіктері және Қазақстан Республикасына сіңірген айрықша еңбегі үшін медицина қызметкерлеріне;

– "Қазақстанның еңбек сіңірген ғылым және техника қайраткері" – бұрын Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградасына ие болған, ғылым және техника саласындағы аса үздік жетістіктері үшін ғылым докторы, ғылым кандидаты, философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор ғылыми дәрежесі бар ғалымдарға;

– "Қазақстанның еңбек сіңірген инженері" – бұрын Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградасына ие болған, энергетика, байланыс, жобалау саласында жұмыс істеген және технологияларды дамытуға елеулі үлес қосқан қызметкерлер мен жұмыскерлерге;

– "Қазақстанның еңбек сіңірген құрылысшысы" – бұрын Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградасына ие болған, құрылыс, сәулет және жобалау саласында жұмыс істеген, құрылыс техникасын дамытуға және жетілдіруге елеулі үлес қосқан қызметкерлер мен жұмыскерлерге;

– "Қазақстанның еңбек сіңірген өнеркәсіп қайраткері" – бұрын Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградасына ие болған, Қазақстан Республикасының өнеркәсіп, металлургия, технологиялар, автоматтандыру және басқа да салаларын дамытуға елеулі үлес қосқан қызметкерлер мен жұмыскерлерге;

– "Қазақстанның еңбек сіңірген кеншісі" – бұрын Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградасына ие болған, тау-кен өндіру өнеркәсібі мен шахта құрылысын дамытуға, жаңа техника мен технологияларды зерттеу мен жетілдіруге елеулі үлес

қосқан қызметкерлер мен жұмыскерлерге, сондай-ақ кәсіпорындағы аварияларды жою және жазатайым оқиғалардың алдын алу кезінде көрсеткен бастамасы мен батылдығы үшін кеншілерге;

– "Қазақстанның еңбек сіңірген геологы" – бұрын Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградасына ие болған, геологиялық барлау өндірісіне озық технологияларды енгізгені және жер қойнауын барлағаны үшін, минералдық-шикізат базасын, геологиялық барлауды құрғаны үшін, геологиялық, геофизикалық, гидрогеологиялық, топографиялық-геодезиялық қызметтер мен геологиялық-зерттеу ұйымдарын дамытуға елеулі үлес қосқан қызметкерлер мен жұмыскерлерге;

– "Қазақстанның ғарышкер-ұшқышы" – белгіленген ғарыштық ұшу бағдарламасын ойдағыдай жүзеге асырған, алдарына қойылған ғылыми-техникалық, зерттеушілік және практикалық міндеттерді мінсіз орындаған азаматтарға;

– "Қазақстанның көлік саласының еңбек сіңірген қайраткері" – бұрын Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградасына ие болған, көлік саласында жұмыс істеген теміржол, әуе, су, автомобиль, құбыржол көлігі және басқа да көлік түрлерінің қызметкерлері мен жұмыскерлеріне, сондай-ақ тасымалдау және көлікте көрсетілетін қызметтер сапасын жетілдіргені, материалдық және отын ресурстарын үнемдегені үшін, қауіпсіздікті қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғауды жақсарту бағытында елеулі үлес қосқан басқа да жұмыскерлерге;

– "Қазақстанның аграрлық саласының еңбек сіңірген қайраткері" – бұрын Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградасына ие болған, ауыл шаруашылығы қызметкерлері мен жұмыскерлеріне, оның ішінде малшыларға, өсімдік өсірушілерге, фермерлерге, агрономдарға, ветеринарларға, бағбандарға және аграрлық саланың басқа да жұмыскерлеріне, сондай-ақ ғылыми және басқа да ұйымдардың, оның ішінде ауыл шаруашылығы саласына қызмет көрсететін ұйымдардың ауыл шаруашылығы саласында жұмыс істейтін жұмыскерлеріне;

– "Қазақстанның су шаруашылығы саласының еңбек сіңірген қайраткері" – бұрын Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградасына ие болған, су шаруашылығын дамытуға елеулі үлес қосқан қызметкерлер мен жұмыскерлерге, гидротехниктерге, мелиораторларға;

– "Қазақстанның халық әртісі" – бұрын "Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі" (Заслуженный артист Казахстана) және (немесе) "Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері" (Заслуженный деятель Казахстана) құрметті атағына ие болған, Қазақстан Республикасының театр, цирк, музыка өнері мен кино өнерін дамытуға ерекше үлес қосқан адамдарға;

– "Қазақстанның халық жазушысы" – бұрын "Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері" ("Заслуженный деятель Казахстана") құрметті атағына ие болған,

Қазақстан Республикасының әдебиетін дамытуға айрықша үлес қосқан адамдарға және (немесе) әдебиет саласындағы Қазақстан Республикасы мемлекеттік сыйлықтарының лауреаттарына беріледі."

4. "Отбасы үлгісіндегі балалар ауылы және жасөспірімдер үйлері туралы" 2000 жылғы 13 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) бүкіл мәтін бойынша "тәрбиеленуші-балалардың", "тәрбиеленуші балалар", "тәрбиеленуші балалар (тәрбиеленушілер)", "тәрбиеленуші балалардың", "тәрбиеленуші балаға", "Тәрбиеленуші-балалардың", "тәрбиеленуші-балаларына", "Тәрбиеленуші-балаларға", "Тәрбиеленуші-балалар", "Тәрбиеленуші-балаларды", "тәрбиеленуші-балалар" деген сөздер тиісінше "тәрбиеленушілердің", "тәрбиеленушілер", "тәрбиеленушілер", "тәрбиеленушілердің", "тәрбиеленушіге", "Тәрбиеленушілердің", "тәрбиеленушілеріне", "Тәрбиеленушілерге", "Тәрбиеленушілер", "Тәрбиеленушілерді", "тәрбиеленушілер" деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 3-бапта:

тақырып және 1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"3-бап. Осы Заңның негізгі мақсаттары, қағидаттары мен міндеттері

1. Осы Заңның негізгі мақсаттары жетім балалар мен ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балалардың отбасындай ортада тұруы және тәрбиеленуі үшін жағдай жасауға бағытталған отбасы үлгісіндегі балалар ауылы мен жасөспірімдер үйлерінің құқықтық жағдайын айқындау, сондай-ақ олардың мәртебесін бекіту болып табылады.";

мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

"1-1. Осы Заң мынадай негізгі қағидаттарға негізделеді:

- 1) ізгілік;
- 2) әділеттілік;
- 3) жеке адамның еркін дамуы;
- 4) тәрбиеленушілердің құқықтары мен заңды мүдделерін басымдылықпен қорғау;
- 5) балалар ауылы мен жасөспірімдер үйлері отбасы мүшелерінің өзара көмек және қолдау көрсетуі.";

2-тармақтың бірінші абзацындағы "міндеттердің" деген сөз "негізгі міндеттердің" деген сөздермен ауыстырылсын;

3) 19-баптың 3-тармағындағы "тәрбиеленушілердің денсаулық жағдайы туралы, оны тәрбиелеу жөніндегі, сондай-ақ тәрбиеленушінің мүлкін басқару жөніндегі жұмысы туралы қорғаншы және қамқоршы органға кем дегенде жылына бір рет есеп беріп отыруға" деген сөздер "баланың денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекіткен нысан бойынша денсаулық паспортының көшірмесін, оны тәрбиелеу жөніндегі жұмыс туралы және оның мүлкін басқару туралы есептерді қорғаншы және қамқоршы органға кем дегенде жылына бір рет ұсынуға" деген сөздермен ауыстырылсын.

5. "Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы" 2002 жылғы 8 тамыздағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) кіріспедегі "балаларды қоғамдағы толымды өмірге даярлау, олардың қоғамдық мәні бар және шығармашылық белсенділігін дамыту, әлемдік өркениеттің жалпы адамзатқа тән құндылықтары негізінде оларды жоғары имандылық қасиеттерге, елжандылық пен азаматтыққа тәрбиелеу, олардың бойында ұлттық сана-сезімді қалыптастыру принциптерінің басымдығына сүйеніп," деген сөздер алып тасталсын;

2) 1-бапта:

5) тармақшадағы "өмірде қиын ахуалға тап болған" деген сөздер "арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж" деген сөздермен ауыстырылсын;

б) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"б) баланың заңды өкілдері – ата-аналар (ата-ана), бала асырап алушылар, қорғаншы немесе қамқоршы, баланы қабылдайтын ата-ана (баланы қабылдайтын ата-аналар), баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиеші (баланы қабылдайтын кәсіби тәрбиешілер), патронат тәрбиеші және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес балаға қамқорлық жасауды, білім, тәрбие беруді, оның құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды жүзеге асыратын олардың орнындағы басқа да адамдар;"

мынадай мазмұндағы 8-3 және 8-4) тармақшалармен толықтырылсын:

"8-3) Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары жөніндегі уәкіл – Қазақстан Республикасының Президенті тағайындайтын, өзіне балалардың құқықтары мен заңды мүдделерінің негізгі кепілдіктерін қамтамасыз ету, сондай-ақ мемлекеттік және қоғамдық институттармен өзара іс-қимыл жасай отырып, балалардың бұзылған құқықтары мен бостандықтарын қалпына келтіру жөніндегі функциялар жүктелетін адам;

8-4) Қазақстан Республикасының балалардың құқықтарын қорғау саласындағы уәкілетті органы – Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын, балалардың құқықтарын қорғау саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;"

13) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"13) патронат – жетім балаларды, ата-аналарының (ата-анасының) қамқорлығынсыз қалған балаларды қорғаншылық немесе қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын орган мен баланы (балаларды) тәрбиелеуге алуға ниет білдірген адам жасасатын шарт бойынша отбасына патронаттық тәрбиелеуге берген кездегі тәрбие нысаны;"

15) тармақша алып тасталсын;

3) мынадай мазмұндағы 3-1-баппен толықтырылсын:

"3-1-бап. Осы Заңның негізгі мақсаттары, қағидаттары мен міндеттері

1. Осы Заңның негізгі мақсаттары балалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қамтамасыз ету, баланың құқықтарының негізгі кепілдіктерін нығайту және құқықтары бұзылған жағдайларда оларды қалпына келтіру болып табылады.

2. Осы Заңның негізгі қағидаттары мыналар болып танылады:

1) балаларды қоғамдағы толымды өмірге даярлау басымдығы;

2) балалардың қоғамдық мәні бар және шығармашылық белсенділігін дамыту;

3) әлемдік өркениеттің жалпы адамзатқа тән құндылықтары негізінде жоғары адамгершілік қасиеттерді, патриотизм мен азаматтық қасиеттерін дамыту, ұлттық сана-сезімді қалыптастыру.

3. Осы Заңның негізгі міндеттері мыналар болып табылады:

1) балалардың құқықтары мен заңды мүдделерін заңнамалық тұрғыдан қамтамасыз ету, сондай-ақ баланың құқықтары кепілдіктерінің құқықтық негіздерін қалыптастыру;

2) балалардың құқықтарын қамтамасыз ету шараларын әзірлеу және іске асыру;

3) балалардың дене бітімі, зияткерлік, рухани және адамгершілік тұрғысынан дамуына, олардың құқықтық санасы мен құқықтық мәдениетін қалыптастыруға, олардың бойында патриотизм, азаматтық және бейбітшіл сезімдерді тәрбиелеуге, сондай-ақ баланың жеке адами тұлғасының қоғам мүддесі, Қазақстан халқының дәстүрлері, ұлттық және әлемдік мәдениет жетістіктеріне қол жеткізуі үшін мүмкіндіктерін ашуға жәрдемдесу;

4) баланың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау жөніндегі тиісті органдар мен ұйымдарды құру;

5) балалардың құқықтарын қорғау жүйесін қалыптастыру және оның тиімді жұмыс істеуін және оны жетілдіруді қамтамасыз ету;

6) балалардың өмірін жақсартуға бағытталған мемлекеттік ең төмен әлеуметтік стандарттарды белгілеу.";

4) 6-бап алып тасталсын;

5) 7-бапта:

тақырып және 1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"7-бап. Қазақстан Республикасының балалардың құқықтарын қорғау саласындағы уәкілетті органының, Қазақстан Республикасының орталық және жергілікті атқарушы органдарының мемлекетте баланың құқықтарын қорғау мәселелері жөніндегі өкілеттіктері

1. Қазақстан Республикасының балалардың құқықтарын қорғау саласындағы уәкілетті органының өкілеттіктеріне:

1) өз құзыреті шегінде стратегиялық, реттеушілік, іске асыру және бақылау функцияларын жүзеге асыру;

2) мемлекеттің ішкі және сыртқы саясатының Қазақстан Республикасының Президенті айқындаған негізгі бағыттары және мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық саясатының, оның қорғаныс қабілетінің, қауіпсіздігінің, қоғамдық тәртіпті қамтамасыз

етудің Қазақстан Республикасының Үкіметі әзірлеген негізгі бағыттары негізінде және оларды орындау үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес балалардың құқықтарын қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты қалыптастыру;

3) балалардың құқықтарын қорғау саласында халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асыру;

4) баланың құқықтарын қорғау саласындағы басқа да мүдделі уәкілетті органдардың қызметін, оның ішінде халықаралық ынтымақтастық саласында үйлестіру ;

5) баланың құқықтарын қорғау саласында жергілікті атқарушы органдарды үйлестіруді және оларға әдістемелік басшылық жасауды жүзеге асыру;

6) балалардың өмірін жақсартуға бағытталған мемлекеттік ең төмен әлеуметтік стандарттарды белгілеу;

7) осы Заңның негізгі мақсаттары мен міндеттеріне және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес балалардың құқықтарын қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу және бекіту;

8) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асыру жатады.";

мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

"1-1. Орталық атқарушы органдардың баланың құқықтарын қорғау мәселелері жөніндегі өкілеттіктеріне:

1) балалардың құқықтарын қорғау саласында халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асыру;

2) осы Заңның негізгі мақсаттары мен міндеттеріне және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес балалардың құқықтарын қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу және бекіту;

3) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асыру жатады.";

3-тармақта:

бірінші абзацтағы "құқықтары кепілдіктерін жүзеге асырудағы" деген сөздер " құқықтарын қорғау мәселелері жөніндегі" деген сөздермен ауыстырылсын;

4) тармақша "мүдделеріне орай" деген сөздерден кейін "Қазақстан Республикасының балалардың құқықтарын қорғау саласындағы уәкілетті органы," деген сөздермен толықтырылсын;

б) 27-бапта:

тақырыптағы, 1 және 5-тармақтардағы "және баланы қабылдайтын отбасы", " баланы қабылдайтын отбасына" деген сөздер тиісінше "баланы қабылдайтын және

баланы қабылдайтын кәсіби отбасы", "баланы қабылдайтын және баланы қабылдайтын кәсіби отбасына" деген сөздермен ауыстырылсын;

6-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"6. Бір отбасында тәрбиеленген туған ағалы-інілілер мен апалы-сіңлілілерді (қарындастарды) әртүрлі адамдардың қорғаншылыққа немесе қамқоршылыққа алуына, осы мән-жайлар балалардың заңды мүдделеріне сай келетін жағдайларды қоспағанда, жол берілмейді.";

7) 30-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы он екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды қолдау орталықтары Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 133-бабы 1-тармағының 1), 2), 3) және 9) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж балаларды тәрбиелеуге қабылдаған отбасыларға жетім балаларға, ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес әлеуметтік, құқықтық, психологиялық, педагогикалық көмек көрсетуге бағытталған шаралар кешенін жүзеге асырады.";

8) 43-баптың 1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Баланың заңды өкілдері барлық мемлекеттік органдарда және меншік нысанына қарамастан, барлық ұйымдарда, оның ішінде соттарда кез келген тұлғамен қарым-қатынаста, арнаулы өкілеттісіз баланың туу туралы куәлігі, заңды өкілінің жеке басын куәландыратын құжаты негізінде балаларға өкілдік етуді және олардың құқықтарын және заңмен қорғалатын мүдделерін қорғауды жүзеге асырады.";

9) 51-бап алып тасталсын.

6. "Кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтардың профилактикасы мен балалардың қадағалаусыз және панасыз қалуының алдын алу туралы" 2004 жылғы 9 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

7-баптың 4) және 4-1) тармақшалары алып тасталсын.

7. "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 1-бапта:

2-2) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"2-2) академиялық ұтқырлық – білім алушыларды немесе оқытушы-зерттеушілерді, педагогтерді оқыту, тағылымдамадан өту немесе зерттеулер жүргізу үшін белгілі бір академиялық кезеңге (семестрге немесе оқу жылына) өзінің техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында немесе оқуды жалғастыру үшін басқа техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында академиялық кредиттер түрінде меңгерген оқыту нәтижелерін (модульдерін)

, оқу бағдарламаларын, пәндерін міндетті түрде қайта есепке ала отырып, басқа техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымына (ел ішінде немесе шет елге) ауыстыру;"

13-1) тармақша "жүз пайыз қатысатын," деген сөздерден кейін "ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша" деген сөздермен толықтырылсын;

37-2) тармақшадағы "білім беру" деген сөздер "ғылым және жоғары білім" деген сөздермен ауыстырылсын;

48-4) тармақшадағы "жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімді алатын кадрлар даярлаудың нақты" деген сөздер "техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімді алатын кадрлар даярлаудың нақты мамандықтары (біліктіліктері) немесе" деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 2-баптың 3-тармағының 3) тармақшасы "уәкілетті орган" деген сөздерден кейін ", ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган" деген сөздермен толықтырылсын;

3) 3-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"3-бап. Осы Заңның негізгі мақсаты, міндеттері мен қағидаттары

1. Осы Заңның негізгі мақсаты сапалы білім алу құқығын қамтамасыз ету болып табылады.

2. Осы Заңның негізгі міндеттері мыналар болып табылады:

1) ұлттық және жалпы адамзатқа тән құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыруға, дамытуға және кәсіптік шыңдауға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау;

2) жеке адамның шығармашылық, рухани және күш-қуат мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, даралықты дамыту үшін жағдай жасау арқылы ой-өрісін байыту;

3) азаматтық пен патриотизмге, өз Отаны – Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздер мен мемлекеттік тілді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға қайшы және қоғамға жат кез келген көріністерге төзбеуге тәрбиелеу;

4) белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттігін, жеке адамның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру;

5) отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу, Қазақстан халқының тарихын, әдет-ғұрпы мен дәстүрлерін зерделеу;

б) педагогтердің әлеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

7) білім беру ұйымдарының еріктілігін, дербестігін кеңейту, білім беру ісін басқаруды демократияландыру;

8) қоғам мен экономиканың қажеттіліктеріне жауап беретін білім беру сапасын бағалаудың ұлттық жүйесінің жұмыс істеуі;

9) оқытудың жаңа технологияларын, оның ішінде кәсіптік білім беру бағдарламаларының қоғам мен еңбек нарығының өзгеріп отыратын қажеттіліктеріне тез бейімделуіне ықпал ететін кредиттік, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу және тиімді пайдалану;

10) жалпы оқытудың, жұмыс орны бойынша оқытудың және еңбек нарығының қажеттіліктері арасындағы өзара байланысты қамтамасыз ететін және әркімге өзінің білім мен біліктілікке негізделген жеке әлеуетін қоғамда барынша пайдалануға көмектесетін оқыту жүйесін өмір бойы дамыту;

11) білімнің, ғылымның және өндірістің интеграциясы;

12) білім алушылардың кәсіптік ұмтылысын қамтамасыз ету;

13) жұмыс берушілермен және басқа да әлеуметтік әріптестермен белсенді өзара іс-қимыл арқылы техникалық және кәсіптік білім беруді озық қарқынмен дамытуды қамтамасыз ету;

14) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жеке ерекшеліктерін ескере отырып, білім алуы үшін арнаулы жағдайлар жасау.

3. Осы Заңның негізгі қағидаттары мыналар болып табылады:

1) баршаның сапалы білім алуға құқықтарының теңдігі;

2) білім беру жүйесін дамытудың басымдығы;

3) әрбір адамның зияткерлік дамуы, психикалық-физиологиялық және жеке ерекшеліктері ескеріле отырып, халықтың барлық деңгейдегі білімге қолжетімділігі;

4) білім берудің зайырлы, гуманистік және дамытушылық сипаты, азаматтық және ұлттық құндылықтардың, адам өмірі мен денсаулығының, жеке адамның еркін дамуының басымдығы;

5) адамның құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу;

6) жеке адамның білімдарлығын ынталандыру және дарындылығын дамыту;

7) білім беру деңгейлерінің сабақтастығын қамтамасыз ететін білім беру процесінің үздіксіздігі;

8) оқытудың, тәрбиенің және дамытудың бірлігі;

9) білім беруді басқарудың демократиялық сипаты, білім беру жүйесі қызметінің ашықтығы;

10) білім беру ұйымдарының меншік нысандары, оқыту мен тәрбиенің нысандары, білім беру бағыттары бойынша алуан түрлі болуы.

4. Білім беру ұйымдарында саяси партиялар мен діни ұйымдардың (бірлестіктердің) ұйымдық құрылымдарын құруға және олардың қызметіне тыйым салынады.";

4) 4-баптың 21) тармақшасында:

"мемлекеттік білім беру ұйымдарының", "бөлінетін қаражатты қалыптастыру, жұмсау бағыты мен оларды есепке алу" деген сөздер тиісінше "білім беру

ұйымдарының", "арналған қаражатты қалыптастыру, бағыттау және бөлу" деген сөздермен ауыстырылсын;

"шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындарда" деген сөздер алып тасталсын;

5) 5-баптың бірінші бөлігінде:

мынадай мазмұндағы 11-1) тармақшамен толықтырылсын:

"11-1) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді қоспағанда, білім берудің барлық деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын әзірлейді және бекітеді;"

19) тармақшада:

мынадай мазмұндағы екінші абзацпен толықтырылсын:

"мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқыту;"

екінші және үшінші абзацтардағы "мамандықтар бойынша" деген сөздер "білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізілген мамандықтар бойынша" деген сөздермен ауыстырылсын;

төртінші абзацтағы "беру үшін білім беру қызметімен айналысуға лицензия және (немесе) лицензияға қосымша береді;" деген сөздер "беру;" деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы бесінші абзацпен толықтырылсын:

"кәмелетке толмағандарға білім беру-сауықтыру қызметтерін көрсету үшін білім беру қызметімен айналысуға лицензия және (немесе) лицензияға қосымша береді;"

21) тармақшадағы "мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту және" деген сөздер алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы 27-1), 117) және 118) тармақшалармен толықтырылсын:

"27-1) еңбек жөніндегі уәкілетті органмен бірлесіп мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшылары мен педагогтерін лауазымға тағайындау, лауазымнан босату қағидаларын әзірлейді және бекітеді;"

"117) осы Заңның негізгі мақсаты мен міндеттеріне және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес білім беру саласындағы нормативтік құқықтық актілерді әзірлейді және бекітеді;

118) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.";

6) 5-3-бапта:

бірінші бөліктің 16) тармақшасы алып тасталсын;

екінші бөліктегі "16)," деген цифрлар алып тасталсын;

7) 6-бапта:

2-тармақта:

б) тармақшадағы ", мамандандырылған жалпы білім беретін және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын қоспағанда," деген сөздер алып тасталсын;

11) тармақшадағы "мемлекеттік білім беру ұйымдарының" деген сөздер "білім беру ұйымдарының" деген сөздермен ауыстырылсын, "шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындарда" деген сөздер алып тасталсын;

3-тармақта:

5) тармақшадағы ", техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің, балаларға қосымша білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын, сондай-ақ мамандандырылған жалпы білім беретін және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын" деген сөздер "білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын және балаларға қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын, сондай-ақ білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын, мамандандырылған жалпы білім беретін және арнаулы оқу бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарын, балалар-жасөспірімдер спорт мектептерін" деген сөздермен ауыстырылсын;

"мынадай мазмұндағы 7-6) тармақшамен толықтырылсын:

"7-6) өңірлік кәсіпкерлер палаталарының және мүдделі ұйымдардың ұсыныстарын ескере отырып, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастырады;"

11) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"11) білім беру ұйымдарының мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алуға құқығы бар отбасылардан, сондай-ақ мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алмайтын, жан басына шаққандағы табысы ең төменгі күнкөріс деңгейінің шамасынан төмен отбасылардан шыққан білім алушылары мен тәрбиеленушілеріне және жетім балаларға, ата-аналарының қамқорлығынсыз қалып, отбасыларда тұратын балаларға, төтенше жағдайлардың салдарынан шұғыл жәрдемді талап ететін отбасылардан шыққан балаларға және білім беру ұйымының алқалы басқару органы айқындайтын өзге де санаттағы білім алушылар мен тәрбиеленушілерге жалпы білім беретін мектептерді ағымдағы күтіп-ұстауға және орта білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыруға бөлінетін бюджет қаражатының кемінде екі пайызы мөлшерінде қаржылай және материалдық көмек көрсетуге қаражат жұмсайды;"

8) 8-баптың 2-2-тармағында:

бірінші бөліктегі "Жатақханаларда тұру" деген сөздер "Студенттерді, магистранттар мен докторанттарды жатақханалардағы орындармен қамтамасыз етуге арналған мемлекеттік тапсырыс құрамында жатақханада тұру шығыстарын мемлекет

субсидиялаған жағдайларды қоспағанда, жатақханаларда тұру" деген сөздермен ауыстырылсын;

екінші бөліктегі "білім беру саласындағы уәкілетті орган, білім беру саласындағы уәкілетті органның операторы және жатақхананың меншік иесі арасында үш жылдан асатын мерзімге жасалады және бюджетті атқару жөніндегі орталық уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде міндетті тіркелгенінен кейін күшіне енеді" деген сөздер " білім беру саласындағы уәкілетті органның операторы мен жатақхананың меншік иесі арасында жасалады" деген сөздермен ауыстырылсын;

9) 8-2-бап:

"білім беру жүйесі мен білім беру" деген сөздерден кейін ", оның ішінде мүмкіндіктері шектеулі балаларға білім беру" деген сөздермен толықтырылсын;

мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Білім беру саласындағы мемлекеттік монополия субъектісі өндіретін және өткізетін, осы баптың бірінші бөлігінде көрсетілген тауарлардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) бағаларын білім беру саласындағы уәкілетті орган монополияға қарсы органмен келісу бойынша айқындайды.";

10) 11-бап алып тасталсын;

11) 14-баптың 8 және 8-1-тармақтарындағы "білім беру саласындағы уәкілетті органмен және (немесе)" деген сөздер алып тасталсын;

12) 17-баптың 2-тармағының екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"Техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламалары білім беру бағдарламаларының тізілімінде қамтылады.";

13) 20-баптың 2-тармағының екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"Орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары білім беру бағдарламаларының тізілімінде қамтылады.";

14) 21-баптың 2-тармағының бесінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"Жоғары білімнің білім беру бағдарламалары білім беру бағдарламаларының тізілімінде қамтылады.";

15) 22-баптың 2-тармағының екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"Жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламалары білім беру бағдарламаларының тізілімінде қамтылады.";

16) 26-бапта:

мынадай мазмұндағы 2-2-тармақпен толықтырылсын:

"2-2. Мектепке дейінгі ұйымдарға, оның ішінде ерекше білім беруді қажет ететін адамдарды (балаларды) оқуға қабылдау ата-аналарының немесе өзге де заңды өкілдерінің өтініші бойынша жүзеге асырылады және тиісті үлгідегі білім беру ұйымдарына қабылдаудың үлгілік қағидаларында айқындалады.";

8-1-тармақта:

"жоғары білімнің" деген сөздер "техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білімнің" деген сөздермен ауыстырылсын;

"оқуға қабылдау" деген сөздерден кейін "мемлекеттік білім беру тапсырысы беріліп және (немесе)" деген сөздермен толықтырылсын;

17) 28-баптың 10-тармағындағы "білім беру саласындағы" деген сөздер "ғылым және жоғары білім саласындағы" деген сөздермен ауыстырылсын;

18) 30-бапта:

1-тармақтың бірінші бөлігінде:

"тәрбиелеу" деген сөз "тәрбие беру мен оқыту" деген сөздермен ауыстырылсын;

орыс тіліндегі мәтінге өзгеріс енгізілді, қазақ тіліндегі мәтін өзгермейді;

2-тармақтың бірінші бөлігінде:

"Мектепке дейінгі" деген сөздерден кейін "тәрбие беру мен" деген сөздермен толықтырылсын;

орыс тіліндегі мәтінге өзгеріс енгізілді, қазақ тіліндегі мәтін өзгермейді;

19) 32-баптың 1-тармағының үшінші бөлігіндегі "және сырттай оқу" деген сөздер ", сырттай оқу және (немесе) онлайн-оқыту" деген сөздермен ауыстырылсын;

20) 33-баптың үшінші бөлігіндегі "және сырттай оқу" деген сөздер ", сырттай оқу және (немесе) онлайн-оқыту" деген сөздермен ауыстырылсын;

21) 37-2-баптың 1 және 2-тармақтары "уәкілетті орган" деген сөздерден кейін ", ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган" деген сөздермен толықтырылсын;

22) 40-баптың 2-1-тармағының екінші бөлігі "уәкілетті орган" деген сөздерден кейін ", ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган" деген сөздермен толықтырылсын;

23) 43-1-баптың 4-тармағының 2) тармақшасындағы "білім беру" деген сөздер " ғылым және жоғары білім" деген сөздермен ауыстырылсын;

24) 44-баптың 9-тармағының екінші бөлігі "уәкілетті орган" деген сөздерден кейін ", ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган" деген сөздермен толықтырылсын;

25) 47-бапта:

9-тармақта:

"Білім алушыларды" деген сөздер "Мемлекеттік білім беру тапсырысына сәйкес оқуға қабылданған білім алушыларды" деген сөздермен ауыстырылсын;

"уәкілетті орган" деген сөздерден кейін ", ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган" деген сөздермен ауыстырылсын;

17-тармақта:

бүкіл мәтін бойынша "Қазақстан Республикасының Үкіметі" деген сөздер "ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган" деген сөздермен ауыстырылсын;

бірінші бөлікте:

"оқуға түскен" деген сөздер "білім алған" деген сөздермен ауыстырылсын;
орыс тіліндегі мәтінге өзгеріс енгізілді, қазақ тіліндегі мәтін өзгермейді;
екінші бөліктегі "педагогикалық және медициналық мамандықтарға оқуға түскен"
деген сөздер "педагогикалық және медициналық мамандықтар бойынша білім алған"
деген сөздермен ауыстырылсын;

төртінші бөліктегі "докторантураға оқуға түскен" деген сөздер "докторантурада
білім алған" деген сөздермен ауыстырылсын;

жетінші бөлікте:

"оқуға түскен" деген сөздер "білім алған" деген сөздермен ауыстырылсын;
орыс тіліндегі мәтінге өзгеріс енгізілді, қазақ тіліндегі мәтін өзгермейді;

сегізінші бөліктің бірінші және төртінші абзацтары "жоғары оқу орнынан кейінгі
білім беру ұйымын", "жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымынан" деген
сөздерден кейін тиісінше "немесе денсаулық сақтау саласындағы ғылыми ұйымды", "
немесе денсаулық сақтау саласындағы ғылыми ұйымнан" деген сөздермен
толықтырылсын;

26) 57-бапта:

1-тармақтағы "Заңды тұлғалардың" деген сөздер "Заңды тұлға құрмай, мектепке
дейінгі тәрбие беру мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске
асыратын дара кәсіпкерлердің, заңды тұлғалардың" деген сөздермен ауыстырылсын;

3-1-тармақтың бірінші бөлігіндегі "бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық
және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын" деген сөздер
"мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта
білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, техникалық және кәсіптік, орта
білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын" деген сөздермен ауыстырылсын
;

6-тармақтың төртінші бөлігінің бірінші абзацы "уәкілетті орган" деген сөздерден
кейін ", ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган" деген сөздермен
толықтырылсын;

27) 57-1-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"57-1-бап. Кәмелетке толмағандарға білім беру-сауықтыру қызметтерін ұсынуды
қамтымайтын, балаларға арналған қосымша білім беру саласындағы қызметті жүзеге
асырудың басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарлама

1. Кәмелетке толмағандарға арналған білім беру-сауықтыру бағдарламасын
қоспағанда, балаларға арналған қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларын
іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарының және мемлекеттік білім беру
тапсырысы орналастырылған білім беру ұйымдарының қызметі "Рұқсаттар және
хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес хабарлама жасау
тәртібімен жүзеге асырылады.

2. Кәмелетке толмағандарға білім беру-сауықтыру қызметтерін ұсынуды қамтымайтын, балаларға арналған қосымша білім беру саласындағы қызметті жүзеге асырудың басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарламаларды қабылдауды білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшелері жүзеге асырады.

3. Кәмелетке толмағандарға арналған білім беру-сауықтыру бағдарламасын қоспағанда, балаларға арналған қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарының және мен мемлекеттік білім беру тапсырысы орналастырылған білім беру ұйымдарының қызметі тоқтатыла тұрған кезде білім беру ұйымдары:

1) мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыруға арналған конкурсқа қатысуға;

2) бұзушылықтар жойылғанға және білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі қызметті қайта бастағанға дейін қызметін жүзеге асыруға құқылы емес.

4. Кәмелетке толмағандарға арналған білім беру-сауықтыру бағдарламасын қоспағанда, балаларға арналған қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдары және мемлекеттік білім беру тапсырысы орналастырылған білім беру ұйымдары тексеру нәтижесінде анықталған бұзушылықтарды жоймаған кезде білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі білім беру ұйымдарын рұқсаттар мен хабарламалардың мемлекеттік электрондық тізілімінен алып тастайды.";

28) 59-баптың 1-тармағының бірінші бөлігі "аумақтық бөлімшелері" деген сөздерден кейін ", ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган, оның ведомствосы, жергілікті атқарушы органдар" деген сөздермен толықтырылсын;

29) 62-баптың 4-тармағының үшінші бөлігі "уәкілетті орган" деген сөздерден кейін ", ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган" деген сөздермен толықтырылсын;

30) 64-баптың 3-тармағы "уәкілетті органмен" деген сөздерден кейін ", ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органмен" деген сөздермен толықтырылсын;

31) 65-баптың 3-тармағы "уәкілетті орган" деген сөздерден кейін ", ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган" деген сөздермен толықтырылсын;

32) 68-бап мынадай мазмұндағы 2-1-тармақпен толықтырылсын:

"2-1. Осы Заңның 57-1-бабы 2027 жылғы 1 қаңтарға дейін мынадай редакцияда қолданылады деп белгіленсін:

"57-1-бап. Мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқыту және балаларға арналған қосымша білім беру саласындағы қызметті жүзеге асырудың басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарлама

1. Мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымының қызметі "Рұқсаттар және

хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес хабарлама жасау тәртібімен жүзеге асырылады.

Балаларға арналған қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарының және мемлекеттік білім беру тапсырысы орналастырылған білім беру ұйымдарының қызметі "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес хабарлама жасау тәртібімен жүзеге асырылады.

2. Мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқыту және балаларға арналған қосымша білім беру саласындағы қызметті жүзеге асырудың басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарламаларды қабылдауды білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшелері жүзеге асырады.

3. Мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының, балаларға арналған қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдарының және мемлекеттік білім беру тапсырысы орналастырылған білім беру ұйымдарының қызметі тоқтатыла тұрған кезде білім беру ұйымдары:

- 1) мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыруға арналған конкурсқа қатысуға;
- 2) бұзушылықтар жойылғанға және білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі қызметті қайта бастағанға дейін қызметін жүзеге асыруға құқылы емес.

4. Мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары, балаларға арналған қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын мемлекеттік білім беру ұйымдары және мемлекеттік білім беру тапсырысы орналастырылған білім беру ұйымдары тексеру және (немесе) мемлекеттік аттестаттау нәтижесінде анықталған бұзушылықтарды жоймаған кезде білім беру саласындағы уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшесі білім беру ұйымдарын мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқыту және балаларға қосымша білім беру бойынша рұқсаттар мен хабарламалардың мемлекеттік электрондық тізілімінен алып тастайды."

8. "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" 2014 жылғы 16 мамырдағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) 1-қосымшада:

3-жолда:

3-баған мынадай мазмұндағы 10-тармақпен толықтырылсын:

"10. Мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқыту.";

4-баған "Иеліктен шығарылмайтын; 1-сынып" деген сөздермен толықтырылсын;

88-жолдағы "88. Денсаулық сақтау саласындағы" деген сөздер "87-1. Денсаулық сақтау саласындағы" деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 3-қосымшада:

12-тармақ алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы 12-1-тармақпен толықтырылсын:

"12-1. Балаларға арналған қосымша білім беру саласындағы қызметтің басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарлама".

9. "Педагог мәртебесі туралы" 2019 жылғы 27 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына:

1) мынадай мазмұндағы 3-1-баппен толықтырылсын:

"3-1-бап. Осы Заңның негізгі мақсаттары, қағидаттары мен міндеттері

1. Осы Заңның негізгі мақсаттары педагогтердің ерекше жағдайына қол жеткізу және оны сақтап-тұру, олардың мәртебесін бекіту, сондай-ақ құқықтық жағдайын арттыру болып табылады.

2. Осы Заң ізгілік, әділеттілік, педагогтердің кәсіптік қасиеттерін еркін дамыту, педагогтердің кәсіптік қызметпен айналысу құқықтарының теңдігі, олардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау қағидаттарына негізделеді.

3. Осы Заң мынадай негізгі міндеттерді орындауға бағытталған:

1) педагогтерге әлеуметтік кепілдіктерді қамтамасыз ету;

2) педагогтердің өздеріне тән емес функцияларды жүзеге асыруына шектеу қою;

3) педагогтердің ғылымның, техниканың және мәдениеттің жаңа жетістіктері негізінде өз білімін жетілдіруі;

4) педагогтердің педагогтік әдеп ережелерін сақтауы.";

2) 10-баптың 2-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"2. Педагогтік қайта даярлау тәртібін ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті орган айқындайды."

Ескерту. 1-бапқа өзгеріс енгізілді – ҚР 26.12.2025 № 242-VIII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

2-бап. Осы Заң:

2024 жылғы 31 желтоқсаннан бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 8-тармағы 1) тармақшасының алтыншы абзацын;

алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізілетін 1-баптың 7-тармағының 32) тармақшасын, 8-тармағы 2) тармақшасының үшінші және төртінші абзацтарын;

2025 жылғы 1 шілдеден бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 1-тармағы 1) тармақшасының екінші, үшінші, төртінші, бесінші және алтыншы абзацтарын, 10) және 11) тармақшаларын, 12) тармақшасының екінші абзацын, 14) және 22) тармақшаларын, 5-тармағы 2) тармақшасының үшінші және төртінші абзацтарын, 6) тармақшасының екінші абзацын;

2027 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 1-баптың 7-тармағы 5) тармақшасының бесінші, алтыншы және оныншы абзацтарын, 26) тармақшасының

екінші және үшінші абзацтарын, 27) тармақшасын, 8-тармағы 1) тармақшасының екінші, үшінші, төртінші және бесінші абзацтарын, 2) тармақшасының екінші абзацын қоспағанда, алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Қазақстан Республикасының
Президенті*

Қ. ТОҚАЕВ

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ